

25 august – 31 august

A doua călătorie misionară

Textul de memorat: „Nu te teme; ci vorbește și nu tăcea, căci Eu sunt cu tine; și nimeni nu va pune mâna pe tine, ca să-ți faci rău: vorbește, fiindcă am mult norod în această cetate.” (Faptele apostolilor 18:9,10)

Pavel și Barnaba s-au întors în Antiohia, au slujit în biserica de acolo și s-au implicat în lucrarea de evanghelizare. Se pare totuși că aceasta a fost ultima ocazie de activitate comună, fiindcă a intervenit între ei un motiv de disensiune care i-a determinat să se despartă. Cauza a fost Marcu, vărul lui Barnaba (Coloseni 4:10). Pavel i-a propus lui Barnaba să reviziteze locurile unde lucraseră în prima călătorie, Barnaba i-a sugerat să-l ia și pe vărul lui, iar Pavel nu a fost de acord fiindcă data trecută Marcu îi părăsise (Faptele 13:13). Separarea lor s-a transformat însă într-o binecuvântare, deoarece au reușit să acopere o zonă mai mare decât își propuseseră inițial. Barnaba l-a luat pe Marcu și s-a întors în Cipru, țara lui natală (Faptele 4:36). Pavel l-a invitat pe Sila să i se alăture și au străbătut împreună Siria și Cilicia, întărind bisericile de acolo. Înainte să vină pentru prima oară în Antiohia, Pavel petrecuse câțiva ani în Tars (Faptele 9:30; 11:25,26). A avut astfel ocazia de a revizita bisericile pe care le înființase în această zonă. Dar Dumnezeu avea cu el planuri cu mult mai mari decât și-a închipuit el la început.

Duminică, 26 august – Înapoi, în Listra

Luca derulează evenimentele rapid înainte, parcă nerăbdător să dezvăluie că Pavel s-a întors în Derbe și în Listra. Despre Siria și Cilicia, nu menționează decât că a străbătut aceste zone și a întărit bisericile de acolo (Faptele 15:41).

1. Ce ne spune decizia lui Pavel de a-l supune circumciziei pe Timotei, despre tactul lui în lucrarea cu oamenii? Faptele 16:1-13

Timotei avea tată grec și mamă evreică creștină (știm că numele ei era Eunice). Nu era circumcis, dar cunoștea Scripturile de mic (2 Timotei 3:15), ceea ce înseamnă că era un creștin pios. El câștigase deja respectul și admirația tuturor credincioșilor din zonă.

Timotei era considerat evreu datorită mamei sale și nu fusese circumcis în a opta zi de viață, probabil din cauză că tatăl lui era grec.

Pavel a decis să-l circumcidă, ca să-l poată lua cu el în lucrare și să poată intra cu el în sinagogile evreiești fără ca tânărul să fie acuzat de apostazie.

După ce a trecut prin cetățile în care lucrase în prima călătorie misionară, Pavel a decis să se îndrepte către sud-vest, probabil spre Efes, o cetate din provincia Asia, însă Duhul Sfânt l-a oprit. După aceea a pornit către nord, încercând să ajungă în Bitinia, dar și de data aceasta a fost oprit de Duhul Sfânt într-un mod care nu este precizat. Cum trecea deja prin Misia, singura alternativă era să meargă spre vest, spre portul maritim Troa, de unde putea pleca pe mare în mai multe direcții.

Dumnezeu i-a arătat apoi într-o viziune că trebuia să traverseze Marea Egee spre Macedonia. Cei care-l însoțeau au înțeles atunci că Dumnezeu îi chema să le vestească Evanghelia macedonenilor.

Gândește-te la motivul pentru care l-a circumcis Pavel pe Timotei. Cum ai proceda într-o situație în care ți se cere să faci lucruri cu care nu ești de acord și pe care nu le consideri necesare, dar despre care ți se spune că servesc unui scop mai înalt?

Luni, 27 august – În Filipi

Ajunși în Macedonia, Pavel și cei care îl însoțeau s-au dus la Filipi și au înființat acolo prima comunitate creștină din Europa.

2. Ce au făcut misionarii în Sabat și de ce? Ce li s-a întâmplat în Filipi? Faptele 16:11-24

Obiceiul lui Pavel era ca, imediat ce ajungea într-o cetate, să meargă în Sabat la sinagoga locală ca să le dea mărturie iudeilor (Faptele 13:14,42,44; 17:1,2;18:4). În Filipi însă, el și însoțitorii lui s-au dus pe malul unui râu ca să se roage - împreună cu câteva femei evreice și neevreice care I se închinau lui Dumnezeu. Deducem de aici că în Filipi nu exista probabil nicio sinagogă. Aceasta ne dovedește că Pavel nu mergea în Sabat la sinagogă doar pentru evanghelizare, ci și pentru că sâmbăta era ziua lui de închinare.

3. Citește istoria convertirii temnicerului. Ce trebuia el să facă pentru a fi mântuit? Faptele 16:25-34

Răspunsul dat de Sila și de Pavel la întrebarea temnicerului este în perfectă armonie cu Evanghelia, întrucât mântuirea este doar prin credința în Isus (Romani 3:28; Galateni 2:16). Însă nu putem trage de aici concluzia că singura condiție necesară pentru botez este credința în Isus și că instruirea în ce privește doctrinele și viața practică nu ar fi necesare.

Ce știm despre temnicer? Era evreu sau prozelit evreu? Atunci nu avea nevoie decât să creadă în Isus ca Domn și Mântuitor. Era un păgân care aflase deja despre Dumnezeu și care I se închina, precum Corneliu, Lidia (Faptele 16:14) și alții amintiți în cartea Faptele apostolilor? Participase la o cuvântare anterioară a lui Pavel? Nu avem aceste informații și experiența lui n-ar trebui folosită ca pretext pentru a ne boteza sau pentru a-i boteza pe alții „îndată”.

Recitește Faptele 16:31-34. Ce aflăm din acest pasaj despre suficiența jertfei aduse de Hristos? Ce crezi că te-ar ajuta să rămâi liniștit într-o situație grea a vieții?

Marti, 28 august – În Tesalonic și Bereea

După ce au fost eliberați din închisoare, Pavel și Sila au plecat din Filipi (Faptele 16:35-40) și s-au oprit în Tesalonic, capitala Macedoniei.

4. Ce reacție au avut iudeii din Tesalonic când au văzut ce succes a avut lucrarea lui Pavel printre neamuri? Faptele 17:1-9

Ca de obicei, Pavel a căutat să meargă mai întâi la sinagogă. Mulți greci temători de Dumnezeu și nu puține femei de seamă au acceptat Evanghelia. Precizarea că ei „au trecut de partea lui Pavel și a lui Sila” (vers. 4) ne lasă să înțelegem că ei au format un grup separat și se adunau aparte de sinagogă, probabil în casa lui Iason.

Din dușmănie, adversarii lor au stârnit o răscoală. Planul lor era să-i aducă pe Pavel și pe Sila - Timotei nu este amintit - în fața adunării cetății și să le aducă acuzații. Negăsindu-i pe misionari, i-au dus cu forța pe Iason și pe alți credincioși înaintea autorităților locale, sub acuzația de adăpostire a unor agitatori politici.

5. Ce reacție au avut iudeii din Bereea? Faptele 17:10-15

Termenul *eugenēs* (vers. 11) avea sensul de bază „de viță nobilă”, dar a căpătat sensul mai general de atitudine deschisă, lipsită de prejudecăți, sens pe care îl are probabil aici. Iudeii din Bereea nu sunt laudați pentru că au fost de acord cu Pavel și cu Sila, ci pentru că au fost dispuși să cerceteze Scripturile personal și zilnic ca să verifice declarațiile misionarilor. Acceptarea Evangheliei sub imboldul emoțiilor, fără necesara convingere a minții, tinde să fie superficială și de scurtă durată.

Eforturile rodnice ale lui Pavel în Bereea au fost și de data aceasta întrerupte de persecuție. În aceste condiții, a fost nevoit să se deplaseze spre sud, spre Atena.

Care este cea mai recentă ocazie în care ai cercetat Scripturile cu râvnă ca să vezi dacă ce ți s-a spus este într-adevăr așa?

Miercuri, 29 august – Pavel în Atena

Atena, centrul intelectual al Greciei antice, era efectiv închinată idolilor. Statui de marmură ale unor personalități și ale unor zei se găseau pretutindeni în cetate și mai ales la intrarea în agora (piața publică), centrul vieții urbane. Pavel a fost atât de mâhnit de prevalența idolatriei, încât a renunțat la obiceiul de a merge mai întâi la sinagogă și și-a făcut alt plan: să discute în Sabat la sinagogă cu iudeii și cu străinii temători de Dumnezeu și să stea de vorbă cu grecii în fiecare zi în piața publică (vezi Faptele 17:15-22).

Cum atenienii erau mereu dornici de idei noi, câțiva filosofi s-au arătat interesați de învățătura lui și l-au invitat să se adreseze Areopagului, consiliului suprem al cetății. În cuvântarea sa, Pavel nu a citat din Scripturi și nici nu a recapitulat experiența poporului Israel cu Dumnezeu, ca atunci când li s-a adresat iudeilor (compară cu Faptele 13:16-41), întrucât n-ar fi fost relevant pentru acești păgâni educați. El le-a prezentat pe înțelesul lor câteva adevăruri biblice importante.

6. Ce mari adevăruri despre Dumnezeu, despre mântuire, despre istorie și despre omenire le-a prezentat el atenienilor? Faptele 17:22-31

În general, cuvintele lui Pavel li s-au părut ridicole acestor ascultători păgâni sofisticăți, care aveau niște extrem de distorsionate concepții despre Dumnezeu și despre religie. Nu știm cum a plănuit el să-și încheie discursul, întrucât a fost întrerupt se pare în momentul când a menționat că Dumnezeu va judeca lumea (vers. 31). Adevărul acesta a intrat în conflict cu două concepții ale grecilor: că Dumnezeu ar fi complet transcendent, neavând nicio legătură de vreun fel cu lumea și nepreocupându-se în vreun fel de treburile oamenilor, și că, după moarte, omul nu mai revine niciodată la viață. Așa se explică de ce pentru greci Evanghelia era o nebunie (1 Corinteni 1:23) și de ce numărul convertiților a fost mic în Atena.

Au existat totuși câteva persoane cu influență în societatea ateniană care s-au convertit: Dionisie, un membru al Areopagului, și Damaris, o femeie care, din moment ce este amintită pe nume, înseamnă că avea un statut important (Faptele 17:34).

Metoda diferită folosită de Pavel înaintea Areopagului ne demonstrează că el era bine informat cu privire la diferențele sociale și culturale. El a citat chiar un poet păgân (Faptele 17:28) pentru a-și transmite ideea. Ce învățăm de aici despre modul în care ar trebui să lucrăm cu oamenii din diverse medii?

Joi, 30 august – Pavel în Corint

În Faptele 18:1-11 se istorisește experiența avută de Pavel în Corint, unde avea să rămână un an și jumătate. Aquila și Priscila aveau să-i devină prieteni pentru toată viața (Romani 16:3; 2 Timotei 4:19). Relatarea lasă să se înțeleagă că, atunci când au venit în Corint, probabil din cauza deportării evreilor din Roma de către împăratul Claudiu, erau deja creștini. Istoricul roman Suetoniu a arătat că deportarea a avut loc, se pare, din cauza tulburărilor din comunitatea iudaică legată de numele lui „Hristos” (Vezi *Viețile celor doisprezece cezari*, Claudiu 25.4), produsă probabil ca urmare a propovăduirii Evangheliei de către credincioșii evrei locali. Foarte posibil ca Aquila și Priscila să fi participat la această acțiune. Pe Pavel și pe acești doi credincioși îi uneau atât educația iudaică și credința, cât și meseria.

7. Care au fost rezultatele lucrării lui Pavel în Corint? Faptele 18:4-17

Sila și Timotei s-au întors din Macedonia cu ajutoare financiare de la bisericile de acolo (2 Corinteni 11:8,9), fapt ce i-a permis lui Pavel să se dedice total propovăduirii. Regula lui era să trăiască din munca *Studiu Biblic, Trim. III, 2018 – Faptele apostolilor*

lui, deși a susținut și învățătura potrivit căreia „cei ce propovăduiesc Evanghelia să trăiască din Evanghelie” (1 Corinteni 9:14).

Deși mesajul său a întâmpinat o împotrivire puternică din partea iudeilor, câțiva iudei și câțiva străini temători de Dumnezeu s-au convertit. Dintre iudei, s-a convertit Crisp, fruntașul sinagogii, împreună cu toată casa lui. Și dintre corinteni au crezut mulți și s-au botezat. Atmosfera a rămas totuși tensionată printre iudei, după cum o dovedește episodul care a urmat (Faptele 18:12-17). Pavel își făcuse probabil planuri să plece din Corint, însă, printr-o viziune din timpul nopții, Domnul i-a spus să mai rămână (vers. 9-11).

La întoarcerea în Antiohia, Pavel i-a luat cu el pe Aquila și Priscila și, după o ședere de câteva zile în Efes, i-a lăsat pe ei acolo, iar el a pornit mai departe. În acele câteva zile, a profitat de ocazie ca să predice în sinagoga locală și, în urma răspunsului pozitiv al iudeilor, a promis să se întoarcă la ei, cu ajutorul lui Dumnezeu (vers. 18-21). Și s-a ținut de cuvânt: s-a întors în următoarea lui călătorie misionară.

Pavel, mâhnit de modul cum fusese primit, a avut nevoie de încurajare din partea Domnului cu privire la mântuirea sufletelor din Corint. Ce relevanță au pentru noi cuvintele pe care i le-a spus Domnul cu acea ocazie (Faptele 18:10)?

Vineri, 31 august – Un gând de încheiere

„Cei care azi învață adevăruri nepopulare nu trebuie să se descurajeze dacă vreodată întâmpină, chiar din partea acelor care se pretind a fi creștini, o atitudine la fel de ostilă ca aceea de care au avut parte Pavel și tovarășii lui, în mijlocul oamenilor printre care lucrau. Solii crucii trebuie să se înarmeze cu veghere și rugăciune și să înainteze cu credință și curaj, lucrând întotdeauna în Numele lui Isus.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 168

„Dacă în timpul evenimentelor finale ale istoriei acestui pământ cei cărora le sunt vestite adevărurile probatoare ar urma exemplul celor din Bereea, cercetând zilnic Scripturile și comparând Cuvântul lui Dumnezeu cu soliile aduse lor, astăzi ar fi un număr mult mai mare de oameni care ascultă de preceptele Legii lui Dumnezeu, acolo unde, comparativ, acum nu sunt decât puțini. (...)

Toți vor fi judecați potrivit luminii ce le-a fost dată. Domnul îi trimite pe slujitorii Săi cu o solie de mântuire și pe aceia care iau cunoștință de ea El îi va trage la răspundere pentru felul în care au tratat cuvintele servilor Săi. Cei care caută în sinceritate adevărul vor cerceta cu multă grijă, în lumina Cuvântului lui Dumnezeu, învățăturile prezentate lor. - *Ibidem*, pp. 169-170

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: Filimon 1- Evrei 6

1. Pe cine a rugat Pavel să-i pregătească un loc de găzduire?
2. Care este condiția ca să fim „casa lui Dumnezeu”?
3. În ce experiență suntem îndemnați să ne grăbim să intrăm?
4. Ce este jurământul?

Istoria mântuirii, capitolul 27

5. Ce se spune despre cei care s-au alăturat scenei îngrozitoare de la arestarea Domnului Isus?